

INSPIRATIONSPUNKTER

24. april 2012

Talepapir til brug for samråd i ERU den 24. april 2012 - spørgsmål U-X stillet af Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg den 30. marts 2012 efter ønske fra Hans Christian Schmidt (V)

[Det talte ord gælder]

- Tak for invitationen til at komme i udvalget i dag, som er en opfølgning på et tidligere samråd, som vi afholdte her i udvalget den 9. februar 2012 om selv samme sag.
- Udvalget har i spørgsmålene U-X bl.a. bedt mig om at forholde mig til en konkret sag, EBH Bank, hvor der som bekendt verserer en retssag.
- Lad mig indledningsvist anføre – som jeg også gjorde ved samrådet i udvalget 9. februar 2012 om samme sag – at jeg er af den opfattelse, at det vil være principielt forkert, hvis vi som politikere diskuterer enkelte forhold eller omstændigheder i en konkret sag, mens den behandles ved domstolene.
- I sådanne tilfælde er det op til domstolene i første omgang at forholde sig til sagen og de konkrete omstændigheder med henblik på at vurdere, hvad udfaldet skal være. Og jeg mener fortsat, at vi skal afvente domstole-

nes afgørelse, hvorefter vi eventuelt kan tage en politisk drøftelse.

- Endvidere vil jeg også gerne indledningsvist fastslå, at det nu en gang er således, at det er ledelsen, dvs. bestyrelsen og direktionen, der første og fremmest er ansvarlig for at sikre en forsvarlig ledelse og undgå bankkrak.
- Det er direktionen, der har det daglige ansvar for ledelsen af instituttet, og bestyrelsen, som typisk mødes en gang om måneden, der har det overordnede ansvar.
- Derudover er det den eksterne revisors forpligtelse af forestå revisionen af bankens regnskab. Revisoren skal sikre, at bankens årsregnskab giver et retvisende billede af bankens økonomi og risici m.v. Den eksterne revisor skal endvidere straks meddele Finanstilsynet oplysninger om forhold, der er af afgørende betydning for instituttets fortsatte aktivitet.
- Det er ikke Finanstilsynets opgave at drive banken. Det ansvar tilfalder bankens ledelse. Det skal vi fastholde.
- Derfor er det også vigtigt at være opmærksom på, at hvis man påtager sig et bestyrelshverv, påtager man sig samtidig et ansvar og en forpligtelse. Enhver bestyrelse er således forpligtet til at sætte sig grundigt ind i bankens aktiviteter og til at forholde sig hertil.

Ad spørgsmål U:

I forlængelse af ministerens svar på ERU alm. del – spørgsmål 104 bedes ministeren oplyse, om ministeren selv vurderer, at der med de ”store og markante ændringer siden 2009” i Finanstilsynets tilsynsvirksomhed er sikret et tilfredsstillende tilsyn og tilfredsstillende procedurer, således at en lignende situation, som den omkring EBH Banks krak, ikke kan ske igen?

- I forhold til spørgsmål U kan jeg oplyse, at Finanstilsynet har gennemgået store og markante ændringer siden 2009. Ændringer, som er blevet aftalt i den brede forligskreds bag bankpakkerne. En stor del af ændringerne er sket på baggrund af det risikobillede, der gjorde sig gældende i EBH Bank og de andre banker, det har været nødvendigt at overdrage til afvikling i Finansiell Stabilitet A/S. Et risikobillede af høj udlånsvækst, stor eksponering mod udlån til ejendomssektoren og mange store udlån i forhold til institutternes størrelse. Det fremgår også af svaret på ERU alm. del – spørgsmål 104.
- Finanstilsynet fører i dag et tilsyn, hvor *holdbarheden* af de finansielle virksomheders forretningsmodeller er et centralt tema. Et eksempel på dette er den såkaldte ”Tilsynsdiamant”, som blev introduceret i 2010. Tilsynsdiamanten opstiller på fem områder konkrete grænseværdier for, hvornår der er tale om pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

- De fem områder, der indgår i tilsynsdiamanten, er udlån til ejendomme, indlånsunderskud, store engagementer, likviditetsoverdækning og stabil funding.
- Uforsvarlig risikotagning på disse områder var som nævnt netop et gennemgående træk i en lang række af de banker, der i dag er overtaget af Finansiell Stabilitet A/S.
- Finanstilsynets beføjelser er løbende blevet styrket de senere år, således at Finanstilsynets mulighed for at gribe ind over for uansvarlig ledelse i pengeinstitutter og andre finansielle virksomheder er blevet styrket betydeligt.
- Eksempelvis er reglerne om ledelsesmedlemmers egnethed og hæderlighed (fit & proper) blevet skærpet med virkning fra 1. juli 2010. Stramningerne har medført, at det blev nemmere for Finanstilsynet at pålægge finansielle virksomheder at afskedige direktionen.
- Finanstilsynet har desuden skabt klarere rammer for virksomhedernes skøn, når der skal foretages vurdering af nedskrivninger. Og senest er reglerne for nedskrivning på svage udlån blevet skærpet. Pengeinstitutter skal således fra 1. april 2012 nedskrive udlån til nødlidende ejendomskunder til ejendommens værdi.

- Det skal understreges, at trods af styrkelserne af Finanstilsynets beføjelser kan det ikke udelukkes, at der også i fremtiden vil kunne opstå finansielle problemer med risiko for sammenbrud i et pengeinstitut.
- Det er imidlertid Finanstilsynets vurdering, at de tiltag, der hidtil er gjort, vil have en betydelig præventiv effekt i forhold til, at en uansvarlig ledelse i et pengeinstitut i fremtiden vil kunne påtage sig risici, der er sammenlignelige med f.eks. EBH Bank.
- Jeg har tillid til, at Finanstilsynet med deres ekspertise og erfaring kan vurdere, hvorvidt der er behov for ændringer og tilpasninger for at opnå et tilfredsstillende tilsyn.
- Jeg vil ikke afvise, at det kan blive relevant at give tilsynet yderligere beføjelser, såfremt der fremover måtte vise sig behov herfor.

Ad spørgsmål V:

Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt ministeren med de nu kendte forhold vedrørende Finanstilsynets tilsyn med bl.a. EBH Bank finder det rimeligt, at menige bestyrelsesmedlemmer er sagsøgt for flere hundrede millioner kroner, uden at Finanstilsynet samtidig er inddraget i retssagen.

- I spørgsmål V er jeg blevet bedt om at redegøre for, hvorvidt jeg finder det rimeligt, at menige bestyrelsesmedlemmer er sagsøgt for flere hundrede millioner kro-

ner, uden at Finanstilsynet samtidig er inddraget i retssagen.

- Som nævnt indledningsvist ønsker jeg af princip ikke at kommentere på en verserende retssag.
- Helt generelt kan jeg dog sige, at det som nævnt er sådan, at det er ledelsen i et pengeinstitut, der har ansvaret for driften af instituttet. Det vil sige bankens bestyrelse og direktionen.
- Det er således i høj grad et ledelsesansvar at undgå, at instituttet tager for store risici.
- Som det fremgår af Finanstilsynets redegørelse om EBH Bank efter § 352 a i lov om finansiel virksomhed, blev bestyrelsen i EBH Bank flere gange advaret af Finanstilsynet om, at den høje vækst i bankens udlån medførte store risici.
- Det skete således blandt andet ved brev af 2. november 2006, hvor Finanstilsynet skrev til bestyrelsen og direktionen for EBH Bank og gjorde opmærksom på bankens betydelige stigning i udlånsporteføljen på 93 pct. i perioden ultimo juni 2005 til ultimo juni 2006. Til sammenligning udgjorde den gennemsnitlige vækst i udlån for alle pengeinstitutter 22,6 pct.

- Finanstilsynet understregede i den forbindelse, at det var Finanstilsynets erfaring, at der i mange tilfælde havde været en sammenhæng mellem stor udlånsvækst og dårlig bonitet i udlånsporteføljen.
- Finanstilsynet havde endvidere konstateret, at banken havde haft en stor vækst i udlån i forhold til den arbejdende kapital. Finanstilsynet bemærkede hertil, at det var erfaringen, at der i mange tilfælde havde været en sammenhæng mellem høj gearing af den arbejdende kapital og dårlig likviditet.
- Sagsanlægget mod bestyrelsen er anlagt på baggrund af den rådgivning, den nye EBH Bank A/S, der er et datterselskab under Finansiell Stabilitet, har modtaget fra advokaterne, der har foretaget en uvildig undersøgelse af visse forhold i banken.
- I det resumé af advokatundersøgelsen, der er offentliggjort på Finansiell Stabilitets hjemmeside, fremgår det, at det er advokaternes samlede vurdering at:

”...de enkelte medlemmer af bankens bestyrelse har handlet ansvarspådragende over for banken ved at have undladt:

- *at fastsætte en overordnet kreditpolitik på ejendoms- og pantebrevsområdet og vurdere nødvendigheden af*

at fastsætte grænser for bankens maksimale eksponering inden for ejendoms- og pantebrevssektoren, på enkeltengagementer, og på den samlede eksponering af større engagementer.

- at foranledige den langvarige praksis med presserende sager standset.*
- at få begrænset det meget betydelige blanco element i større udlånssager inden for ejendoms- og pantebrevssektoren.*

De nævnte undladelser indebærer efter vores vurdering en overtrædelse af aktieselskabslovens § 54 og FIL § 71.

Ansvarsvurderingen skal foretages for hvert enkelt bestyrelsesmedlem for sig.

Det er vores vurdering, at en aktiv tidligere indgriben fra bestyrelsens side på de nævnte områder ville have medvirket til at begrænse bankens samlede tab.”

- Der foreligger således en uvildig advokatundersøgelse, der konkluderer, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer har handlet ansvarspådragende.
- Det er Finansiell Stabilitet A/S' og dets datterselskabers opgave at gøre et erstatningsansvar gældende, hvor det er relevant og velbegrundet. I det konkrete tilfælde er der som nævnt en uvildig advokatundersøgelse, der støt-

ter vurderingen af, at det er relevant og velbegrunderet at rejse en erstatningssag mod bestyrelsesmedlemmerne.

- Med hensyn til spørgsmålet om, hvem der skal inddrages i retssagen, herunder om Finanstilsynet skal inddrages, så er dette et anliggende alene for sagens parter og den pågældende retsinstans.
- I den forbindelse må parterne vurdere, om der foreligger oplysninger, der med den fornødne sikkerhed underbygger, at der foreligger et ansvarsgrundlag for et erstatningskrav.
- I den konkrete sag kunne formuleringen af nogle få enkeltoplysninger i forbindelse med afrapporteringen nok have været bedre. Det har Finanstilsynet også tilkendegivet, og tilsynet har ændret sin praksis omkring afrapportering til bankerne. Finanstilsynets afrapportering er således blevet mere ensartet i forhold til de anvendte formuleringer, når banken får et påbud eller en såkaldt risikoplysning. Det fremgår også af mit svar på spm. 104 – alm. del.
- Der er imidlertid ikke – efter det for mig oplyste – noget, der indikerer, at Finanstilsynet i sit tilsyn med EBH Bank skulle have foretaget svigt eller klare fejl, som kan danne grundlag for erstatningskrav.

- Endeligt vil jeg gerne nævne, at Rigsrevisionen har gennemført grundige undersøgelser af Finanstilsynets aktiviteter. Det er sket i forbindelse med undersøgelse af Roskilde Bank og Amagerbanken.
- Der har desuden været en advokatundersøgelse af Roskilde Bank, hvor Finanstilsynets ageren i sagen også er blevet undersøgt, uden at der blev fundet grundlag for at gøre et erstatningsansvar gældende mod Finanstilsynet. Så det er ikke sådant, at der ikke også er fokus på myndighedernes rolle og ageren.
- Som tidligere nævnt er Finanstilsynet løbende blevet styrket de seneste år både med flere ressourcer og flere beføjelser. Vi har således i dag et stærkere Finanstilsyn end før den finansielle krise.

Ad spørgsmål W:

Er ministeren enig i udtalelsen i artiklen i Børsen den 29. marts 2012 "Tilsyn forholder sig tavs" om, at inspektionsrapporterne fra den krakkede EBH Bank viser "et mangelfuldt tilsyn?"

- I spørgsmål W er jeg blevet bedt om at forklare, om jeg er enig i udtalelsen i artikel i Børsen "Tilsyn forholder sig tavs" om, at inspektionsrapporterne fra den krakkede EBH Bank viser "et mangelfuldt tilsyn".

- Med hensyn til Finanstilsynets tilsyn med EBH Bank kan jeg både henvise til Finanstilsynets § 352 a redegørelse af 26. marts 2010 og til svar på ERU alm. del – spørgsmål 104 af 22. marts 2012.
- Finanstilsynet har i sin § 352 a redegørelse beskrevet forløbet op til sammenbruddet og Finanstilsynets rolle. I den sammenhæng er der i redegørelsen nærmere gjort rede for Finanstilsynets inspektionsvirksomhed i forhold til EBH Bank siden 2003. I redegørelsen er der endvidere gjort rede for andre væsentlige tilsynsmæssige reaktioner i forhold til EBH Bank, som er af betydning for forståelsen af årsagerne til EBH Banks sammenbrud.
- Redegørelsen har således et bredere sigte end alene at beskrive den inspektion, som Finanstilsynet foretog i 2007, og som artiklen i Børsen omhandler.
- I forhold til den nævnte artikel i Børsen skal det indledningsvist bemærkes, at besvarelsen af spørgsmålet er vanskeliggjort af, at artiklen ikke argumenterer nærmere for den nævnte konklusion om ”et mangelfuldt tilsyn”.
- Finanstilsynet har imidlertid i forbindelse med besvarelsen over for mig oplyst, at Finanstilsynet ved brev af 2. november 2006 til bestyrelsen og direktionen for EBH Bank advarede om de risici, der var forbundet med bankens betydelige stigning i udlånsporteføljen.

- I brev af 3. februar 2006 gjorde Finanstilsynet endvidere ledelsen opmærksom på, at der kunne være tale om en prisboble på boligmarkedet.
- Som det er redegjort for i Finanstilsynets redegørelse om EBH Bank efter § 352 a i lov om finansiel virksomhed og i besvarelsen af alm. del – spørgsmål 104, blev der desuden i forbindelse med Finanstilsynets undersøgelse i 2007 givet en række påbud mv. til EBH Bank.
- Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål U er Finanstilsynets beføjelser løbende blevet styrket de senere år, således at Finanstilsynets mulighed for at gribe ind over for uansvarlig ledelse i pengeinstitutter og andre finansielle virksomheder er blevet styrket betydeligt. Dette er sket på baggrund af et bredt politisk flertal.

Ad spørgsmål X:

Ministeren bedes kommentere artiklen i Børsen den 29. marts 2012 ”Myndighederne erkender skønmaleri af egen rolle”, herunder udtalelsen om, at Finanstilsynet åbent burde ”erkende egne fejl i stedet for at efterlade det indtryk, at man forsøger at dække over dem”?

- Endelig er jeg i spørgsmål X blevet bedt om at kommentere artikel i Børsen 29. marts 2012 ”Myndighederne erkender skønmaleri af egen rolle”, herunder udtalelse i artiklen om, at Finanstilsynet åbent burde ”erkende egne

fejl i stedet for at efterlade det indtryk, at man forsøger at dække over dem”.

- Formålet med Finanstilsynets redegørelser efter § 352 a i lov om finansiel virksomhed er, at Finanstilsynet fremlægger en beskrivelse af forløbet op til en konkurs mv. i en finansiel virksomhed. Redegørelsen skal desuden beskrive Finanstilsynets rolle under forløbet op til konkursen mv.
- Når det gælder afrapporteringen efter Finanstilsynets inspektion i EBH Bank i 2007, kan jeg henvise til det tidligere fremsendte svar på ERU alm. del – spørgsmål 104 af 22. marts 2012.
- Finanstilsynet har i svaret erkendt, at der var et forbedringspotentiale i forhold til Finanstilsynets afrapportering til virksomhederne. Finanstilsynet har i lyset af den finansielle krise, herunder sammenbruddet i EBH Bank og andre banker, ændret sin praksis omkring afrapportering til bankerne.
- Endvidere skal det nævnes, at Finanstilsynet har beklaget den sene fremsendelse af den afsluttende rapport, hvilket primært skyldes en misforståelse fra Finanstilsynets side. Det fremgår også af svar på alm. del spm. 104.

- Finanstilsynets afrapportering er efterfølgende blevet mere ensartet i forhold til de anvendte formuleringer, når banken får et påbud eller en såkaldt risikoplysning. Der er nu en klar sammenhæng mellem det afsluttende møde og den afsluttende rapport, således at de centrale tilsynsreaktioner, der bliver nævnt på det afsluttende møde, også fremgår af den afsluttende rapport.
- Finanstilsynets praksis har derfor ændret sig fra 2008 og frem til i dag. Rent praktisk står det i dag også tydeligere i rapporten, når der er tale om et påbud eller en risikoplysning. Endvidere deltager Finanstilsynets direktion i dag i alle afsluttende møder med institutternes ledelser i forbindelse med inspektioner i pengeinstitutter med en arbejdende kapital på mere end 2,5 mia. kr.
- Jeg mener således ikke, at Finanstilsynet har forsøgt at dække over fejl, som det antydes i artiklen. Derimod har Finanstilsynet erkendt forbedringspotentiallet i forhold til afrapporteringen og på den baggrund ændret praksis.